

Papež Janez Pavel II. bo končal uspešen obisk v Angliji jutri

LONDON, V. Br. — Jutri bo papež Janez Pavel II. končal svoj zelo uspešen obisk v Angliji in se vrnil v Rim. Med bivanjem v Angliji, je papež obiskal mnoga mesta in so ga povsod pozdravile množice. V Liverpoolu na primer, ga je pričakalo na letališču in med vožnjo v mesto okoli 250.000 ljudi.

Protestantski skrajneži so organizirali manjše demonstracije, do hujšega incidenta pa ni prišlo.

V svojih govorih je Janez Pavel II. poudarjal enotnost kristjanov in pozival svoje poslušalce k skupnemu prizadevanju za mir na svetu. Ni govoril o vojni med Anglijo in Argentino in tudi ni imel sestanka z ministrsko predsednico angleške vlade, ge. Margaret Thatcher. Obiskal pa je kraljico Elizabeto II., ki ga je sprejela v svoji londonski rezidenci Buckingham Palace.

V Londonu je papeža pozdravilo v stadionu Crystal Palace 20.000 Poljakov, bivačih v Angliji. Poljska skupnost v državi šteje okoli 150.000. Ti Poljaki so se naselili večinoma med drugo svetovno vojno in prva leta po njej.

Angleški Poljaki naj ne pozabijo svoje rodne domovine, je dejal Janez Pavel II. Morajo misliti in govoriti o Poljski, o razmerah tam. Pri tem morajo vedno govoriti resnico, je pripomnil papež. Papežev obisk je trajal 6 dni. Bilo je prvič v zgodovini, da je nek papež obiskal Anglijo.

Ker je obiskal Anglijo v času, ko traja vojna med to državo in Argentino, se je papež odločil, da bo obiskal še Argentino in sicer že 11. in 12. junija. Katoličani v Angliji so manjšina, v Argentini pa predstavljajo več kot 95 odstotkov vsega prebivalstva.

Arabske države Iranu: 25 milijard dolarjev, ako sklenele premirje

MANAMA, Bah. — Skupina arabskih držav na območju Perzijskega zaliva je obljubila, da bo plačala Iranu 25 milijard dolarjev, ako Iran ne bodo nadaljevali vojne z Irakom. Te arabske države se namreč silno bojijo, da bodo zmagoviti Iranci prekoračili iraško mejo z željo, da s silo strmoglavijo režim iraškega samodržca Saddama Huseina, ki je začel vojno pred 21 meseci.

Iranski voditelji so postavili 4 pogoje za premirje. Prvič, iraški vojaki morajo zapustiti vse kraje Irana, ki so jih bili zasedli tekom vojne. Ta predpogoj je dejansko že izpolnjen. Drugič, mora biti sklicana mednarodna preiskava, ki bo ugotovila krivdo o tem, kdo je začel vojno. Tretjič, Iran mora dobiti primerno odškodnino. Četrto, Irak mora pristati na vrnitev vseh svojih državljanov, ki so zaprosili za azil v Iranu.

Zaenkrat ni nobenega znaka iz Irana, da bi sprejeli ponudbo arabskih držav.

Novi grobovi

Stanley Brodnik

Preteklo soboto, 29. maja, je umrl Stanley Brodnik, mož LaVerne, roj. Patterson, vdovec po pok. ženi Ann, roj. Malnar, oče Ann Bove, Stanleyja in Darlene, 7-krat stari oče, brat Franka, Rose Martincic, Mary Slaper, Josephine Yechelining in Jenny Jackson. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. jutri, v sredo, ob 11. dopoldne na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nočoj od 7. do 9.

Frank Naglich

V petek, 28. maja, je v Hillcrest bolnišnici umrl 71 let stari Frank Naglich s 716 E. 159 St., rojen v Dunlo, Pa., od koder je prišel v clevelandsko okolico leta 1946, mož Mary, roj. Hovevar, brat Mary Hribar ter Victorja in Stanleyja (oba v Pa.), zaposlen kot voznik tovornjaka pri Zordick Factory in Standard Plating, dokler ga ni leta 1967 nesreča onesposobila za nadaljnjo zaposlitev, veteran druge svetovne vojne. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes, v torek, ob 8.15 zjutraj, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš.

Frank Tomazic

V petek, 28. maja, je umrl Frank Tomazic, vdovec po pok. ženi Helen, roj. Knific, oče Helen Yerman, Elganore Strazisar in Marian Cole, 7-krat stari oče, 5-krat prastari oče, brat Frances Ludvik, Joseph in Jennie Frank. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. danes, v torek, v cerkev sv. Viljema ob 10. dopoldne, od tam na pokopališče Vernih duš.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z možnostjo krajevnih neviht, posebno v dopoldanskem času. Najvišja temperatura okoli 75 F. Pretežno sončno jutri in nekaj hladneje. Najvišja temperatura okoli 69 F. V četrtek zopet spremenljivo oblačno z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 70 F.

Sporočajte osebne in krajevne novice!

Predsednik Reagan se bo udeležil sestanka na vrhu v Franciji

WASHINGTON, D.C.

Jutri bo predsednik Ronald Reagan odpotoval v Pariz, kjer se bo razgovarjal s francoskim predsednikom Francoisom Mitterrandom o raznih problemih v odnosih med obema državama. V petek bo predsednik Reagan potoval v Versailles, kjer bo 3-dnevni sestanek na vrhu, ki se ga bodo udeležili voditelji pomembnejših zahodnoevropskih držav in Japonske.

Reagan bo zagovarjal svojo gospodarsko politiko na tem sestanku. Drugi državniški bodo po njegovo politiko močno kritizirali. V Zahodni Evropi in na Japonskem so zaskrbljeni zaradi ogromnih primanjkljajev v ameriških zveznih proračunih zadnja leta in se bojijo posledic napovedanega nadaljevanja teh primanjkljajev tudi v prihodnjih letih. Ti primanjkljaji prispevajo k izredno visoki obrestni meri v ZDA, kar pe škoduje gospodarstvu drugih industrijsko razvitih zahodnih držav.

Na sestanku bo predsednik Reagan izrazil željo, naj bi zahodnoevropske države sodelovale s Sovjetsko zvezo v izgradnji velikega plinovoda, po katerem se bo pretakal naravni plin iz sovjetske Sibirije v Zahodno Evropo. Reagan namreč nasprotuje, da bi bile zahodnoevropske države odvisne od Sovjetske zveze za precejšnji delež njihovih energetskih potreb.

Od Japoncev želi predsednik Reagan, da bi imele ZDA večjo možnost za izvoz na Japonsko. Preko strogih zakonov, Japonci omejujejo ameriški uvoz, ob istem času pa ogromno izvažajo v ZDA.

Kot kaže, sestanek na vrhu zahodnih državnikov v Versailles ne bo prinesel vidnih uspehov.

Zadnje vesti

• New York, N.Y. — Državno tajništvo ZDA ne bo dovolilo prihoda v ZDA 300 Japoncem, ki so hoteli priti v ZDA z namenom, da bi se udeležili velike demonstracije v prid razorožitve, ki bo konec tega tedna. Več kot 1000 drugih Japoncev je pa dobilo vizume.

Poučevanje slovenščine med rojaki v Avstraliji

III.

Vsem, ki se zanimajo za slovenščino in so poleti na obisku v Sloveniji, se priporoča vpis na dvotedenski seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga prireja Filozofska fakulteta ljubljanske univerze vsako leto v prvi polovici julija v Ljubljani. Na predavanjih in vajah spoznavajo slušatelji ustroj in razvoj slovenskega jezika, zgodovino slovenske književnosti in kulture. V okviru seminarja sta tudi dve enodnevni ekskurziji po Sloveniji, poleg poldnevni obiski prireditev v Ljubljani. Nekateri člani našega Združenja

so se udeležili tega seminarja v zadnjih letih in so bili zadovoljni.

Od letos naprej je organizirana tudi poletna šola slovenskega jezika na gimnaziji v Kranju. Traja štiri tedne (od 18. julija do 14. avgusta 1982) in je namenjena potomcem slovenskih izseljencev bolj na stopnji srednješolske izobrazbe. Spored obsega dvajset poldnevov pouka in vaj, preostanek pa kulturna in športna srečanja ter izlete, poleg nekaj prostih poldnevov. Predvideno so tudi tri dvodnevne ekskurzije. Udeleženci plačajo svoje potovanje v Slovenijo in nazaj, oskrbo v domu in vse ostale stroške pa nosijo

ANGLEŠKI VOJAKI BLIZU PORT STANLEYA; ZMAGA MORDA ŽE TA TEDEN

LONDON, V. Br.; BUENOS AIRES, Ar. — Zadnja poročila, ki prihajajo iz Londona danes zjutraj, govorijo o veliki bitki med angleškimi in argentinskimi četami v neposredni okolici glavnega mesta otoka East Falkland, Port Stanleya.

Kot kaže, so Angleži sedaj komaj 6 milj oddaljeni od tega mesta, v okolici katerega je zbranih do 7.000 argentinskih vojakov. Bitka je trenutno za Mt. Kent, hrib, visok 1536 čevljev, s katerega je mogoče videti neposredno v Port Stanley.

Nekateri angleški časopisi objavljajo poročila, v katerih trdijo, da se je izkrcalo na otok East Falkland 3.500 vojakov, ki so bili na ladji Queen Elizabeth II. Angleško obrambno ministrstvo noče potrditi, da so se ti vojaki res izkrcali na East Falkland.

V zadnjih dneh so angleške čete hitro napredovale zoper argentinske vojaške. Pretekli petek je angleški bataljon, v katerem je bilo 600 vojakov, obkolil in po 14-urni bitki prisilil k predaji okoli 1400 Argentincev, s tem pa zavzel mesteci Darwin in Goose Green. Angleški novinar, ki je bil prisoten, je poročal, da so bili nekateri Argentinci zelo veseli potem, ko so odvrgli svoje orožje. Eden od Argentincev je dejal, da niso vojaki imeli skoraj nobene hrane zadnje dni.

Angleži so zelo skopi s podatki o svojem vojskovanju na East Falklandu. Predstavniki obrambnega ministrstva trdijo, da nočejo pomagati Argentincem. Menijo pa, da je boj za Falklande v ključni fazi, zaupno pravijo nekateri, da pričakujejo predajo Argentincev že ta teden.

Poročila, ki prihajajo iz Buenos Airesa, poudarjajo uspehe, ki jih baje imajo argentinski piloti, ki napadajo angleške ladje v okolici Falklandov. Argentinci trdijo tudi, da njihova letala bombardirajo angleške položaje na otoku samem.

Argentinski časopisi zadnje dni vztrajajo pri trditvi, da so argentinska letala zadela angleško letalonosilko Invincible in jo onesposobila za

boj.

Letalonosilko naj bi zadeli s francosko raketo znamke Exorcat. V Londonu zanikajo argentinska poročila. Angleži menijo, zopet zaupno, da so uspešno sestrelili dve raketi Exorcat in da so torej našli učinkovito obrambo zoper te nevarne rakete, s katerimi so Argentinci že potopili nekaj angleških ladij. V Londonu menijo, da Argentina sedaj nima več v zalogi nobenih raket Exorcat.

Angleži tudi poročajo, da so argentinski letalski napadi redkejši v zadnjem tednu najbrž zato, ker je bilo sestreljenih toliko argentinskih bojnih letal. Doslej so Angleži po lastnih podatkih sestrelili kar 69 argentinskih letal.

Sredstva javnega obveščanja v Argentini močno napadajo predsednika Ronaldaa Reagana zaradi njegove odkrite podpore Angliji. V Argentini le razumejo, zakaj se Angleži borijo za Falklande, ne morejo pa razumeti, zakaj so ZDA obrnile hrbet svojemu sosedu na ameriški polobli, pišejo v argentinskih javnih občilih.

Kot kaže, je ameriška politika do falklandske vojne sporna tudi v vrstah Reaganove administracije same. Državni tajnik ZDA Alexander M. Haig se je namreč sprl s predstavnicjo ZDA v Združenih narodih Jeanne Kirkpatrick. Veleposlanica Kirkpatrick je namreč specialistka za razmere v Latinski Ameriki in posebno Argentini. Celó je objavila znanstveno knjigo o Argentini in bi menda rada videla, da bi ZDA zavzele bolj srednjo pot v krizi med Argentino in Anglijo.

V Buenos Airesu nočejo priznati, da bodo Angleži res zasedli otok East Falkland. Trdijo, da se je boj za Falklande komaj začel ter da če bodo Angleži zmagali danes, bodo Argentinci nadaljevali boj do končne zmage.

Če še niste naročnik Ameriške Domovine, postanite še danes!

Iz Clevelanda in okolice

Skupno sv. obhajilo—

Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete imajo skupno sv. obhajilo v nedeljo, 6. junija, pri sv. maši ob osmih zjutraj, popoldne ob 1.30 uro molitve, potem redno sejo, ki bo pa zadnja v tem poletju. Vse članice vabljen.

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo skupno mesečno obhajilo v nedeljo, 6. junija, pri sv. maši ob osmih zjutraj, popoldne ob dveh pa sestanek v Društveni sobi. Na sestanku se bodo pomenile o letošnjem romanju k Mariji Pomagaj v Lemont. Faranke pri Sv. Vidu, ki še niso članice Oltarnega društva, so vljudno vabljen, da se vpišejo. Zelo bodo dobrodošli.

60-letnica poroke—

V četrtek, 10. junija, bosta praznovala 60-letnico poroke znana rojaka g. in ga. Frank Racher iz Warren, Ohio. Zakonca bivata v Warrenu vse od poroke in sta aktivna v vseh slovenskih društvih v tem mestu. Naročena sta na Ameriško Domovino 32 let. Cestitajo in jima želijo še mnoga zdrava in zadovoljna leta sin Frank (Columbus, O.), hčerka Joanne Ponikvar (Warren, O.), 9 vnukov in 2 pravnuka. Tem čestitkam se pridružujemo tudi pri A.D.!

Villa Angela Fair—

Villa Angela šola bo imela svojo družinsko prireditev v petek, soboto in nedeljo, 4., 5. in 6. junija. V petek in soboto bo prireditev—Fair—od 7. do 11. zvečer, v nedeljo pa od 3. do 9. zvečer. Vsi vabljeni!

Romanje v Lemont—

V dneh 3. in 4. julija bo vsakoletno slovensko romanje v Lemont. Tisti, ki se zanimajo, so naprošeni, da pohitijo s prijavami, ki jih sprejemajo sledeči: John Petrič, 481-3465 (brivnica) ali 481-3762 (dom); Janez Prosen, 486-2394; Vinko Rožman, 881-2852; Julka Smole, 391-6547 ter Marija Meglič, 761-1060.

Drugi festival slovenske folklore 3. in 4. julija—

Slovenski folklorni inštitut Amerike bo priredil Drugi festival Slovenske folklorne v Ameriki v soboto in nedeljo, 3. in 4. julija 1982, na Slovenski pristavi. Sodelovalo bo nad 300 nadarjenih pesalcev, pevcev in glasbenikov. Program se bo začel ob 1. pop. oba dni. Vstopnice so po \$3 in jih imajo vsi plesalci in člani Inštituta, prav tako jih lahko dobite pri Sterletovem Slovenian Country House na E. 55 St. in Bonna Ave., Tivoli na 6419 St. Clair Ave., Tony's Polka Village na 971 E. 185 St., Swiss Haus na 7480 Warner Rd., Rte. 307 v Madisonu in Kuhar's Restaurant and Lounge, 4291 North Broadway v Genevi. Otroci izpod 12 let starosti bodo imeli vstop prost.

Tiskovnemu skladu—

Frank Staniša, Geneva, Ohio je daroval \$22 v tiskovni sklad našega lista.

Joseph Volčjak, Willoughby, Ohio je pa prispeval \$12 Ameriški Domovini.

Obema darovalcema prisrčno hvala!

Pristavo bodo odprli—

V nedeljo, 6. junija, ob treh popoldne bo uradna otvoritev Slovenske pristave za letošnjo sezono. Opoldne bo daroval sv. mašo rev. Victor Tomec, župnik pri Mariji Vnebovzeti. Po sv. maši bodo servirali kosilo z govejo in svinjsko pečenko. Ob 3. uri bo zaigrala U.S.S. godba na pihala, gostovali bodo tudi Mladi harmonikarji. Odprt bo plavalni bazen.

Lepa podpora—

Anthony in Mary Lou Ambrose, American Fabricating & Sheet Metal, Inc. v Mentorju, Ohio sta darovala \$50 v tiskovni sklad Ameriške Domovine. Za lepo podporo se jima prisrčno zahvaljujemo!

Za neveste—

Vse tiskovine za poroko—povabila, serviete, zahvalne kartice, itd.—, naročene pri Ameriški Domovini v mesecih maju in juniju, bodo deležne 20% popusta. Naši albumi z vzorci so isti kot tisti, ki so na razpolago v najboljših clevelandskih trgovinah. Za vse informacije kličite našo pisarno na 431-0628 in vprašajte za Madeline, Mary ali Mollie, ali pa nas obiščite na 6117 St. Clair Ave.

Socialna podpora v Teksasu ne zadoštuje potrebam prejemnikov

HOUSTON, Tek. — Kljub sedanjemu gospodarskemu zastoju v ZDA, so možnosti za zaposlitev sorazmerno boljše v nekaterih južnih zveznih državah, tistih, ki pripadajo tkzv. "sončnemu pasu" ZDA. Med temi državami prednjači Teksas, vsaj v javnem mnenju.

Zaradi tega so v zadnjem letu v Teksasu opazili precejšnje naseljevanje Amerikancev iz drugih zveznih držav, v katerih ne morejo le-ti najti zaposlitve. Pridejo v Teksas, večkrat s svojimi družinami vred, in pričakujejo skorajšnjo zaposlitev. Mnogi so razočarani, ker ni delovnega mesta zanje. Ker so tudi brez denarja, se obrnejo na teksaški oddelek za socialno podporo, a so pogostokrat zopet razočarani, ko izvedo, da niso upravičeni do nobene podpore.

Pogoji za prejem socialne podpore v Teksasu so namreč izredno strogi, je pojasnil tiskovni predstavnik teksaškega oddelka za socialno podporo v Houstonu, Charles Terneš. Prosilec mora biti star najmanj 65 let ali pa mora imeti nedoraslega otroka v svoji osebni oskrbi. Poleg tega v tem slučaju, mora biti popolnoma odsoten eden od staršev.

Cele družine ne pridejo v poštev in tudi ne posamezniki izpod 65 let starosti, je dejal Terneš.

Podpora za tiste, ki izpolnjujejo pogoje, je precej šibka. Posameznik lahko prejme samo \$34 na mesec, morada nekaj več, najvišja podpora za družino pa je \$104 na mesec.

Poravnajte naročnino pravočasno!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks in
July and one week after Christmas

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 43 Tuesday, June 1, 1982

Slovenska inteligenca - kje si?

Vrsta člankov pod zgornjim naslovom, ki jih je napisal Stane Pleško, je vzbudila — kakor je bilo pričakovati — nekaj odmevov. Mislim, da bo samo koristilo slovenskemu narodnemu problemu, če se to vprašanje poslanstva slovenskega izseljenskega izobraženstva, sedaj načeto v javnosti in že obravnavano v štirih pripevkah za AD, nadaljuje z javnim razpravljanjem ter po možnosti zadovoljivo razčisti. Toda za dosego tega namena bi bilo koristno in potrebno izogibati se polemičnega tona, s katerim se je v zelo pretirani meri pričujoča debata začela.

V svojem komentarju pod naslovom "Graditi na podrtji" z dne 20. aprila v AD sem na celi črti obsodil Pleškovo prikazovanje naše narodne zgodovine: "... ni bilo vse zanič v našem tisočletnem razvoju in ne more biti res, da narod ni imel v odločilnih zgodovinskih trenutkih sposobnih, rodoljubnih in daljnovidnih vodilnih mož..." Tudi sem zavrnil njegova posploševanja glede pomanjkanja vodilnega sodelovanja izseljenskega izobraženstva v javnem narodnem delu po državah in kontinentih, kjer so se emigranti naselili, kot netočno. Zapisal sem: "To se zdi vredno naglasiti, da se ne bi vsega metalo v en koš."

S Pleškovo kritiko nedelavnosti izseljenskega izobraženstva v ZDA pa sem se strinjal in se še vedno strinjam, a sem tudi razčlenil, na katerih področjih javnega dela med izseljenci v Ameriki mislim, da je pasivnost inteligence neopravičljiva in za našo skupno stvar škodljiva. Navajam imenoma slovenski (izseljenski) tisk, kulturne prireditve vseh vrst in nezanimane za ohranjanje (med izseljenci) velikih narodnih vrednot. Sicer pa je iz celotne vsebine mojega tozadevnega članka jasno razvidno, v katero smer teži in kaj je tenor (vodilna misel) in jedro mojega prizadevanja: ohranjati in z vsemi sredstvi utrjevati slovenski živelj v Ameriki, ki bo — po mojem prepričanju — v odločilnih trenutkih prihodnjega razvoja razmer v domovini pod Triglavom, poklican aktivno v eni ali drugi obliki sodelovati pri graditvi na razvalinah narodne, kulturne in verske identitete, pa tudi gospodarske in politične podrtje. Če bo seveda na to pripravljen.

Očitno iz vrst slovenskih univerzitetnih profesorjev v tej deželi, ki se ukvarjajo z znanstvenimi raziskavami slovenstva, je prišel na moje pisanje odgovor. Izpraševanje vesti, pravi avtor, "je čisto prazno, dokler oni, ki ga podpisujejo, ne vedo in se ne potrudijo, da bi vedeli, kaj je bilo v zadnjih desetih letih napravljene v ameriških akademskih krogih za uveljavitev slovenske prisotnosti v svetu..." Potem nastoje vsebino njihovega dela za narod, jezik, literaturo, zgodovino in kulturo v krogih ameriške inteligenče.

Niti na misel mi ne pride, da bi to delo omalovaževal ali ga celo zanikal. Nasprotno, pripisujem mu veliko vrednost na področju razjasnjevanja in uveljavljanja naroda v tujem svetu, zlasti med vodilnim tujim izobraženstvom. Je to znanstvena afirmacija naših učenih rojakov, ki za narodno celoto gotovo ni "brez pomena, čeprav jih je med lepim številom slovenskih akademskih učiteljev v tej deželi (menda okrog 80) le izbrana manjšina. Da naša narodna skupnost o tem delu ne ve in se niti potruditi ne more, da bi vedela, leži krivda na znanstvenikih samih. Popolnoma so odrezani od te sredine, vneto molčijo in se zanje ne brigajo. Zato nevednost v širokih krogih o njihovem prizadevanju in njihovih dosežkih. Tudi zadeve, ki jih proučuje znanost glede slovenskih problemov, bi bila namreč za široko javnost zanimive, gotovo pa poučne, če bi bilo kdaj o tem kaj rečeno ali v javnih občilih o njih reševanju pisano v preprosti, razumljivi obliki. Ni ga tako zamotanega vprašanja, ki bi ga ne bilo mogoče prikazati na način, dostopen in prikupen tudi nešolanemu človeku, če ga ima v rokah odlični šolnik.

Recimo, zgodovinski paberki važnih dogodkov v naši več kot tisočletni preteklosti, s katerimi se podirajo krivi podatki nam nenaklonjenih zgodovinarjev, ali nova odkritja v jezikovnem razvoju in literaturi, ali zanimive najdbe v razvodjih naše narodne kulture, vse to in še kaj bi bilo koristno branje v naših listih in publikacijah. Dvignilo bi kvaliteto gladino tega tiska, ki polni kolone z zahvalami kuharicam in točajem za

Beseda iz naroda...

Drobtinice, sladke in žaltave...

CLEVELAND, O. — Mladim harmonikarjem!

Ja — dobro ste se oni večer, 22. majnika, odrezali. Sam nisem glasbeno talentiran in še moja naglušnost me ponižuje, da ne morem dati kakšne strokovne ocene. Pomagam si s tem, da se v takem primeru obrnem na občinstvo — občinstvo pa je reklo: "Zelo lepo je bilo, — še lepše kakor prejšnja leta." Torej, čast vam, Mladi harmonikarji.

Hvala za pesem: Oče, mati, bratje in sestre...

Kje je čas — in kdo so bili, ki so to pesem peli? Vsi naši potomci bi to in še katero podobno smeli znati — pa so le redki (tudi sinovi borčevskih očetov), ki to pesem poznajo.

Na palico se opirajo in v grob legajo naši rodni bratje in sestre — naši pionirji, ki so orali v tej, sedaj tudi naši deželi trdo ledino. Bili so borbo za vsakdanji kruh — borba za svoj narodni in verski obstoj. Takratne težke razmere so bile povsem drugačne od razmer danes. Takrat ni bilo bolniške, ne starostne in ne posmrtninske zavarovalnine, zato so si naši predniki pomagali s 'samopomočjo'. Znašli so se, bi rekel — sami so se organizirali in ustanovili so si več bratskih podpornih društev — z lastno finančno gotovino, od koder so prejemale podporo, kadar jih je doletela ena ali druga nesreča.

Takrat, v tistih časih se je rodila naša KSKJ, katera še danes živahno deluje po širni Ameriki, koderkoli so naseljeni naši ljudje. Ena velika, živa veja tega velikega drevesa KSKJ je krajevno društvo 'Presv. Srca Jezusovega', ki bo svojo 60-letnico obhajalo v soboto, 5. junija. Ob 6. zv. bo v cerkvi sv. Vida darovana sv. maša ob sokaševanju msgr. L. Baznika, — on je gl. duhovni vodja KSKJ. Po sv. maši bo banket v avditoriju sv. Vida. Ob tej priložnosti bodo počastili zaslužne, 50- in več let člane in članice, bo kratek spored, potem ob glasbeni domači zabavi.

Lepo bi bilo, da bi se te slovesnosti udeležili v večjem številu. Je pozno, pa morda se še dobijo vstopnice

za ta banket v trgovini J. Melaher na 6205 St. Clair Ave. ali v Baragovem domu. — Vstopnina je samo 6 dolarjev.

Sedanjí predsednik Slovenske pristave, g. Lojze Mohar — z njim sva si toliko domača, da ga smem tikati — me je naprosil, naj v 'drobtincah' vsaj kratko kdaj omenim, kaj vse se bo v letošnji sezoni tam godilo. Če bom besedo prav postavil, je rekel, bom kozarec vinčka dobil prav gotovo, na račun njegovega žepa.

Torej, naj v božjem imenu zastavim pero, in daj, da bi me kam ne zaneslo.

Slovenska pristava se prav te dni temeljito čisti. Vsi, ki ta košček slovenske zemlje v tujini ljubijo, poprijemajo za delo, da bo vse o pravem času dovršeno in da bo pristava izgledala, kakor majhen 'paradiž'. Revolucijo preživeli prijatelji zverinsko pomorjenih protikomunističnih borbov se z delom največ mude na Orlovem vrhu, da bo res prostor lep za praznovanje 40-letnice, ko je bil naš narod primoran na samoobrambo. Kdor me danes pozna, ve, da nisem jaz več za 'lopato in kramp', mečem pa se med delavci po tej mali planjavi in sučem samo še jezik.

Tole bi rad danes povedal, da bo Slovenska pristava z velikim in veselim šumom otvorena v nedeljo, 6. junija. Ob 12. uri odpadne bo v Spominski kapelici č.g. Viktor Tomec, župnik pri Mariji Vnebovzeti, daroval sv. mašo, po maši pa se spustimo po cesti navzdol, kjer nas bodo že čakale mize, za 'tradicionalno' opravilo, kosilo. Na izbiro bo svinjska in goveja pečenka, se razume, s pridatki, grla pa bomo s kavo ali kakšno bolj močno tekočino poplahnili. Ob treh pa bo zagrmela vesela godba na pihala U.S.S. Sliši se, da bodo kot gostje ob tej priložnosti tudi Mladi harmonikarji, kar bo tudi nekaj.

Če bo vroč dan ali če se bo kdo pozabil doma skopati, se bo lahko vrgel v plavalni bazen, napolnjen s čisto studenčnico.

Komur je na tem, da se poživí, pomladi in razveseli, naj le pride 6. junija na Slo-

vensko pristavo.

Za romanje 3. in 4. julija v Lemont se je treba odločiti. Samo reči: "najbrž da bom šel" ne pomeni veliko, dokler se resno ne prijavim. Vodnik tega romanja, g. J. Petrič ima določen dan, ko mora en voz odpovedati, če ne bo imel pravočasno dovolj prijavljenec. Zapisan si, črno na belem, ko plačša za vožnjo, hrano in prenočišče \$65.00. Pozna prigrisitev je tvegana — boš romal z avtobusom ali pa ne. Prijave sprejemajo:

John Petrič,
tel. 481-3465 (brivnica)
481-3762 (dom)
Janez Prosen, 486-2394
Vinko Rožman, 881-2852
Julka Smole, 391-6547
Marija Meglič, 761-1060.

J. P.

Pomlad v Chicagu

Mesec april nam je prinesel VELIKO NOČ in z njo našo nepozabno Cvetno nedeljo. Ta nedelja je bila pri slovenski deseti maši praznik butaric, narodnih noš in slovesnega petja.

Večji učenci slovenske šole so še peto leto izvedli pasion — trpljenje Jezusa Kristusa v dramski obliki — letos po evangelistu sv. Marku. V resnosti in globoki občutenosti je letošnja priredba nekoliko preseгла vse one iz prejšnjih let. Številna naša mladina je zasedla vse prostor ob daritvenem oltarju. Po besedilu so se posamezniki in skupine premikale in ustvarjale govornice in neme prizore resno in dostojanstveno. Potom ojačevalcev smo vsebino pasiona — zlasti dečka, ki je predstavljal Kristusa — do bro slišali. Nas vernike je prevzel pogled na predstavljajočega Kristusa, Petra, Pilata, na skupine apostolov, nežnih žena in krutih vojakov.

Učenci so se poglabili v svoje vloge in dobro razumeli, kar so govorili. Vse dogajanje se poudarile naše, po milobi nedosežene postne pesmi in to otroškega in cerkvenega zbora. Matere so igralcem sešile tedanjemu času primerne obleke. Režiser Jože Rus se je zelo, zelo potrudil, da mu je iz živahnih otrok uspelo ustvariti tolik resen in občuten prikaz.

KONCERT zbora "Slovenska pesem" 24. aprila je bil višek slovenskih prireditev v Chicagu. Je dosegel raven najvišje stopnje — kakor nekoč v kulturni Ljubljani. Dvorana je bila zasedena in poslušalci zelo disciplinirani s potrebno tišino. Svoje navdušenje so pokazali z velikim aplavzom sredi izvajanja. Ker podpisana nisem v glasbi podkovana drugače, kakor da jo rada poslušam, sem se enostavno obrnila na pevovodjo in dirigenta zbora dr. Vendelina Špendova za razgovor. Prosim, preberite sestavek: Dr. Vendelin Špendov, duhovnik, skladatelj in pevovodja.

Dve slovenski šoli — Chicagu in Joliet — sta pokazali uspehe in sadove dela v slovenskih šolah na MATERINSKI PROSLAVI v Lemontu na sam Materinski dan 9. maja. Za uvod je spregovoril vodja čikaške šole Andrej Remec. Proslavo so pripravili učitelji obeh šol. Svoje matere so najmlajši učenci razveselili s pozdravnimi deklaracijami in ljubkim otroškim petjem. Večji so se lotili zahtevnih recitativ — Prešernova "Lepa Vida" in prizora iz življenja sv. Franciška (praznovanje njegove 800-letnice).

Govorna beseda je zanje težka. Veliko pozitivite prinese petje; večglasno petje je naravnost odlično; šest je že članic zbora "Slovenska pesem". Ta materinska proslava nam je prinesla veliko in prijetno presenečenje: mladinski orkester pod vodstvom dirigenta p. Vendelina. 14 dečkov in deklic se je v lepem vrstnem redu razvrstilo v ospredju lemontske cerkvice. Spredaj so

bile tri violine in štiri flaute, v ozadju pa rog (bas), štirje klarineti in 2 trombi (trumpets). Zaigrali so 3 slovenske narodne v posebni prireditvi za to zasedbo — pripravil seveda p. Vendelin: "Izdor ovčice pasel", "Jaz pa pojdem na Gorenjsko" in "Oj, ta vojaški boben". Ko so igrali, smo dobili vtis, da je vsaka pesem kot mala pesnitev v glasbi.

Za uvod nam je pater tudi nekoliko razložil, da se glasbeno in instrumentalno vsaka kritica prilaga petju. Zato nam je bilo vsem zelo blago pri srcu, ker so nam bila znana besedila in pesmi, smo lahko samo uživali, kako je posamezen instrument, ali po skupinah ali vsi skupaj podajal zgodbo pesmi. Upamo, da jih bomo še večkrat slišali. Videti je, da so ti otroci glasbeno zelo nadarjeni. Staršem pa čestitke, da jim dajo priliko, da se otroci glasbeno udeležujejo.

Največje čestitke in velika zahvala p. Vendelinu, da je te male godbenike zbral in jih združil v "mali orkester". Veliko še obetajo.

Ana Gaber

Dr. Vendelin Špendov, duhovnik, skladatelj in pevovodja

Nekateri so me prosili, da bi kaj napisala o koncertu zbora "Slovenska pesem", ki je bil v Chicagu 24. aprila 1982; sem se obrnila na pevovodjo in dirigenta zbora dr. p. Vendelina Špendova za intervju.

— Zbor "Slovenska pesem" je pripravil letos peti letni koncert: s koliko pevci ste nastopili sedaj in s koliko ob prvem koncertu?

Letos je v zboru 46 članov- pevcev. Ob prvem koncertu jih je bilo menda 42. Nekako dobra polovica članov je še istih, nekateri so odšli, precej novih je prišlo, zlasti mlajših.

— Kakšna je starost zbora?

Starost zbora — povprečna starost — bi bila nekako 35 let. Pevovodja spada med najstarejše, potem gre pa starost navzdol do najmlajše, 14-letne mladenke. Za amaterski zbor je takale povprečna starost zelo dobra, ker se s solidnimi, preizkušeni in vpetimi glasovi pomešajo mlajši, in tako zbor dobi prijetno barvo.

— V teh petih letih ste nastopali vsako leto tu pri Sv. Stefanu; vem, da ste nastopali še drugje, kje in ob kakih priložnostih?

V petih letih obstoja je zbor poleg letnih nastopov v Chicagu in Jolietu, nastopal s programom slovenskih božičnih pesmi v sklopu prireditve "Christmas Around the World" in s tem prikazal slovensko božično pesem širšemu občinstvu. Nastopal je na Baragovih dnevih (Joliet, Marquette); slovensko pesem je predstavil zbranemu občinstvu na Daley Plaza v centru Chicaga. To bi bili najbolj vidni nastopi. Dodal bi še, da večina članov tudi sodeluje pri cerkvenem zboru tako slovenske cerkve v Chicagu, kot v Jolietu.

— Kakšno pesem, kakšno glasbo zbor goji?

Ze iz naslova zbora — "Slovenska pesem" — je razvidno, da zbor goji predvsem slovensko glasbo, slovensko pesem, tako narodno, kot umetno. Repertoar zbora pa obsega tudi nekaj skladb tujih skladateljev. Pesmi so v glavnem svetnega značaja iz vseh dob slovenskega ustvarjanja. Največ je narodnih pesmi v najrazličnejših priredbah. Precejšnje število sem jih sam priredil. Od umetnih pesmi so iz klasične dobe slovenske glasbe — sredine preteklega stoletja, mnogo je iz romantične dobe — konec prejšnjega in del našega stoletja. Tudi skladbe z impresi-onističnim izražanjem izvajamo. Pesem verskega, religioznega značaja je prisotna na vsakem koncertu. Skladbe verskega značaja so navadno najlepše, najbolj dognane, kar jih poznamo, tako v slovenskem, kakor v mednarodnem merilu. Zanimivo, da je na koncertih ameriških zborov redno tudi verska pesem navzoča.

— Imenovali ste neslovensko glasbo, tudi na programih jo zasledimo; kaj je kriterij?

Na programih zbora "Slovenska pesem" je tudi navzoča neslovenska pesem, skladba. V repertoarju jih ima zbor več. Vzroka vnašanja skladb iz svetovne zborovske literature sta v glavnem dva. Lepota skladb in privlačnost na eni strani, primerjava med slovenskimi in tujimi skladbami pa na drugi strani. Tako pevec, kakor poslušalec (zlasti rojen v ZDA) na ta način sam lahko presodi, da se slovenska pesem, slovenska glasba, na isti ravni lahko primerja z glasbo katerekoli naroda, tako po melodi (tu še posebej), kakor po

(Dalje na str. 3)

Pomoč koroškim študentom

WICKLIFFE, O. — Z veljim veseljem — z eno samo željo, da bi ostala Koroška slovenska in katoliška — se je moj pokojni ata prizadeval, da bi s pomočjo dobrih src pomagal do izobrazbe mladim koroškim fantom in dekletom, ki sami ne zmorejo plačati polne vzdrževalnine. V domovih so fantje pod budnim očesom salezijancev, dekleta pa pod vodstvom slovenskih sester — kar nam jamčijo da je vzgoja lepa.

Od zadnjega poročila o domovih za pomoči potrebne dekletke v Mohorjevi hiši sem menil, J. Bernardki Jakopiču darovali sledeči dobrotniki:

Ponovno sta se g. in g. Frank Sterle, lastnika gostilne in restavracije na E. 8. cesti in Bonna Ave., spomnili la teh revnih študentov z darom \$200; nadalje: \$20 Emma Ferencik, \$18.50 ga. Franc. Jezernik, \$18 Rev. Ignac Bran. V spomin na pok. Matjaža na Jakopiča je daroval \$20 France Mušič.

Po J. Prosenu so darovali ga. Rozalija Jaklič \$10, in g. Ivanka Tominec \$5. — V spomin na pok. Josepha Gerčiča je daroval \$10 Frank Milina. Vsem velikodušnim sročnim iskrena hvala in Bog obilo poplačaj. Daj Bog, da bi dobili še veliko posnemovalcev. Darove hvaležno sprejemamo jo:

Joži in Bernardka Jakopič
29424 Armadale Ave., Wick-
liffe, O. 44092;
Janez Prosen, 15211 Trafalgar
Cleveland, O. 44110;
Slovenska pisarna, 6304 St.
Clair Ave., Cleveland,
44103.

J. Bernardka Jakopič

L. P.

Kanadska Domovina

SLOVO

TORONTO, Ont. — Pri 86 letih se je poslovila v Torontu od svojih dragih gospa Teresa Pestotnik. Ko se je umikala reka beguncev je maju 1945. leta preko Ljubelja, je bila med njimi tudi žena srednjih let, naša pokojnica s hčerama Boženo, Marijo in sinom Bogdanom. Preko italijanskih taborišč je potem pokojno gospo vodila pot v Kanado, kjer se je tej družini po nekaj letih pridružila še hčerka Darinka.

Ga. Pestotnik je živela srazmerno umaknjeno življenje, izstopala je po svoji mir-

nosti in skromnosti, pa tudi po svoji globoki simpatiji do kroga beguncev, med katerimi je bila takorekoč vsem poznana. Uživala je posebno v zadnjem času v krogu svoje ožje družine pri hčerki Boženi poročeni z inž. J. Opara, kjer so se pogosto zbirali njeni preostali sorodniki, pa tudi prijatelji in znanci iz Bolonjskih let.

Kako visoko je bila naša pokojnica cenjena, se je lepo pokazalo v pogrebnem zavodu in na pogrebu, kjer so se premnogi njeni znanci poslo-

Poročevalec

PROSLAVA 60-LETNICE

društva Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ

Cleveland, Ohio — V soboto, 5. junija, bo društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ slovesno obhajalo 60-letnico ustanovitve društva. Praznovanje za to obletnico se bo začelo s sv. mašo ob 6. uri zvečer v cerkvi sv. Vida. Ker je to redna sobotna maša bo sodeloval msgr. Louis B. Baznik, glavni duhovni vodja Ameriške Slovenske Katoliške Jednote — K.S.K.J. Med sv. mašo bodo pevci na kora zapeli tudi nekaj slovenskih mašnih pesmi.

Takoj po maši bo v avditoriju Sv. Vida banket s kratkim programom in nekaj pozdravnih govorov ter počastitev 34 članov in članic, ki so že 50 let ali več pri društvu ali K.S.K.J. Jednoti. Počastitev bo opravil Mr. Robert Kosmerl, glavni tajnik K.S.K.J. Jednote.

Počasčeni bodo sledeči 50-let člani in članice: Helen Barber, Jennie Bochar, Joseph Bolta, Agnes Eiben, Gladys Golik, Angela Greve, Jacob Gustinčič, Mary Hays, Evelyn Hosta, Josephine Hosta, Raymond Hosta, John Intihar, Mary Jesen, Louis Jurca, Anna Kathrien, Anna King, Olga Komora, Frank Lach, Jr., Joseph Lach, Stanley Lach, John Ludner, Jr., Joseph Mochnik, Helen Nosan, Agnes Preattle, Mary Sanker, Anna Smith, Frank Šuštaršič, Christine Šušteršič, Jack Šušteršič, Philip Šušteršič, Albina Zakrajsek, Anna Zalar in Steve Zaman.

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ ima za seboj pestro in razgibano društveno življenje. Največ zaslug za ustanovitev društva in za njegov hiter napredek po ustanovitvi ima vsekakor rajni Jože Grdina, ki mu je to društvo ostalo srčika njegovega življenja vse do njegove smrti. Dasi je že bil v visokih letih — okrog 80 let — je kot tajnik društva z veliko požrtvovalnostjo še organiziral zelo uspešno proslavo 50-letnice društva.

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 je bilo ustanovljeno 9. julija 1922 na ustanovnem sestanku v Slovenskem domu na West 130. cesti. Sestanek je seveda sklical Jože Grdina, ki je povabil na ta ustanovni sestanek tudi člana glavnega odbora Johna Zulicha, da navzočim obrazloži pomen ustanovitve novega K.S.K.J. društva na West Parku. Za začasnega predsednika ustanovnega sestanka je bil izvoljen pobudnik za ustanovitev novega KSKJ društva Jože Grdina, za zapisničarico pa Josephine Vehar.

Da se opravi veliko delo ni bilo vsikdar potrebni veliki načrti. Na tem ustanovnem sestanku pred 60 leti se je za

novo društvo priglasilo samo 6 ljudi in sicer sledeči: Mihael Weiss, Jennie Samich, John Lach, Frances Kavic, Josephine Šuštaršič in Mary Jesenovec. To so bili prvi ustanovniki društva Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ. Na tem ustanovnem sestanku je Mrs. Frances Kavic predlagala, da se naj novo društvo imenuje društvo Presv. Srca Jezusovega. Ker je bilo po predpisu za ustanovitev novega društva še premalo članov, je Jože Grdina šel takoj na delo in je kmalu pridobil še nekaj novih članov, da je bila ustanovitev veljavna.

V Glasilu od 19. julija 1922 že beremo v uradnem naznanilu prošnjo za sprejem novega društva: Novoustanovljeno društvo Presv. Srca Jezusovega v West Park, Ohio, prosi za pristop v K.S.K.J. Jednoto. Imena prosilcev in prosilk: Mihael Weiss, John Cimperman, Anton Cimperman, John Lah, Joseph Lunder, Edward Brodnik, Jennie Semich, Cecilija Brodnik, Josephine Weiss, Julia Vehar, Frances Kavic, Josephine Šušteršič, Marija Golik, Marija Cimperman, Josephine Gorišek, Marija Komar, Marija Gorišek in Rozalija Zakrajsek. — Josip Zalar, gl. tajnik; Joliet, 17. julija 1922.

V Glasilu od 9. avgusta 1922 je glavni, urad naznanil, da je bilo novo ustanovljeno društvo Presv. Srca Jezusovega sprejeto v K.S.K.J. Jednoto pod številko 172. Društvo je takrat štel 18 članov in članic. Uradni datum sprejema v Jednoto je bil 23. julija 1922. Od tedaj 18 ustanovnih članov so bili štirje zavarovani po \$1.000, 13 po \$500 in eden po \$250. Skupna društvena zavarovalnina je torej ob ustanovitvi znašala komaj \$10.750.

V nedeljo, 23. julija 1922, je bila prva uradna seja novoustanovljenega društva Presv. Srca Jezusovega št. 172, na kateri je bil izvoljen sledeči prvi odbor društva: Jože Grdina, predsednik; Anton Hosta ml., podpredsednik; Josephine Vehar, tajnica; Anton Cimperman, zapisnikar; John Cimperman st., blagajnik; Mihael Weiss, zastopnik, Nadzorni odbor: John Mlakar, Julija Vehar in Josip Lunder.

Gonilna sila novoustanovljenega društva je bil seveda Jože Grdina, ki je dobro vedel, da brez denarja v blagajni društvo ne bo moglo dolgo konkurirati drugim društvom. V jeseni istega leta je društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 že priredilo prvo vrtno veselico v Cimpermanovem vrtu, ki je odlično uspela. Pridobili so več novih članov, dobička pa so imeli \$150, kar je v tistih časih bila lepa vsota. Od ustanovitve 9. julija 1922 je dru-

štvo do konca istega leta naraslo od 18 ustanovnih članov na 33 članov odraslega oddelka in 50 članov mladinskega oddelka. Jože Grdina je kmalu ustanovil v društvu dramski odsek. Že 1. januarja 1923 je društvo uprizorilo prvo igro v Slovenskem domu na West Parku, ki je vsestransko odlično uspela. S to igro je Jože Grdina dal pobudo za dramsko udejstvovanje pri KSKJ, ki je doseglo višek z uprizoritvijo Pastijona društva Kristusa Kralja št. 226. Jože Grdina je kmalu postal redni zmagovalec na K.S.K.J. kampanjah, da je kar hitro uvrstil društvo Presv. Srca Jezusovega med najmočnejša K.S.K.J. društva.

Mnogo se moremo tudi v sedanjem času naučiti iz zgodovine K.S.K.J. društev. Nobeno društvo ni nastalo kar samo po sebi. Pri vsakem se je moral nekdo zelo potruditi in navdušiti ljudi, da so pristopili k novemu društvu. In naši predniki so se dobro zavedali, da z ustanovitvijo društva delo ni končano, marveč se dejansko delo šele začelja, da društvo obstane in napre-

duje. Pri vseh novoustanovljenih društvih moremo tudi ugotoviti, da ni bilo dovolj nuditi ljudem zavarovanje, delokrog društva je moral zajeti takšno društveno delovanje, ki je nudilo članom družabnost in razvedrilo in tudi medsebojno pomoč.

Med imeni, ki bodo na proslavi 60-letnice društva počaščeni za svoje 50-letno članstvo pri društvu, najdemo tudi ista imena med ustanovnimi člani. Njih rodline delujejo pri društvu že 60 let, zaslužijo torej javno priznanje in pohvalo. Ob 60-letnici društva pa morejo biti ponosni na svoje delovanje pri društvu vsi odborniki in člani, ki so v teh desetletjih pridno delali za društveni napredek.

Društvu Presv. Srca Jezusovega št. 172 K.S.K.J., Cleveland, Ohio, naše prisrčne čestitke ob proslavi 60-letnice. Članstvo društva in članstvo KSKJ društev v okolici pa lepo vabimo, da se v lepem številu udeležijo proslave v soboto, 5. junija, v avditoriju Sv. Vida.

Jože Melaher

Pomlad v Chicagu...

(Nadaljevanje z 2. strani)

harmonski in oblikovni zasnovi in izpeljavi.

— Ali bi hoteli nekoliko opisati letošnji koncert in kako ste si ga zamislili?

Koncert je v zanosni besedi uvedel g. Jože Rus, v angleščini pa g. Janez Vidmar, predsednik zbora, ki je obenem razložil vsebino pesmi, skladb, ki jih bo zbor izvajal. Program je bil sestavljen iz dveh delov z uvodom. Za uvod je orkester zaigral "Venček narodnih" in "Triglavske koračnice" (Fučik). Zbor se je najprej predstavil s Foersterjevo "Pevco". Sem pevec in peti mi je vse na sveti. Nato je bila domoljubna Nedvedova "Naša zvezda" (Gregorčič); dve na Zupancičevo besedilo, Sch w a b o v a "Zlata kanglica" in Lajovčev "Medved z medom"; "Zabučale gore", narodna v Špendovi priredbi (včasih malo impresionistično pobarvana), Goudonov-jev "Zbor vojakov" iz opere Faust. Za sklep in višek prvega dela programa je bila Sattnerjeva "Jeffjeva prisega" (Gregorčič): solo, zbor in orkester. Izvajali smo tri stavke te obširne (10-stavčne) kantate. "Uvod", "Molitev" — solo Andrej Fischeinger, in "Proslava Jeffjeja" — zbor in dva solista: Freda Arko in Andrej Fischeinger. Ostalo besedilo pesnitve pa je Jože Rus predstavil v izredno lepi deklaraciji.

Namesto odmora je v "Instrumentalnem in termezzu" najprej pianistka Helena Rozman predstavila Debussyjev "Preludij". Debussyjeva glasba je zlasti v klavirskih skladbah zelo krhka, pa je pianistka lepo podala delikatno skladbo ameriškega skladatelja Alana Hovhanessa "Prayer of St. Gregory", v kateri najdemo namige na melodije gregorjanskega koral.

— Ostanem nam torej drugi del programa. Kako ste si tega zamislili? Slišali smo namreč v glavnem naše stare slovenske narodne melodije in besedila.

Pravzaprav je bil finale prvi: Handelov "Alleluja". Ker so bile v prvem delu težje in bolj umetne skladbe, so v drugem delu na mestu lažje in bolj v narodnem tonu in rastejo do finala. Tako je najprej zapel duet (Lojze Arko in Dawn Vidmar) narodno "So ptičice zbrane" in Riharjevega "Slepca", namreč (Le enkrat bi videl) s spremljavo orkestra. Šest mladenk je na-

stopilo s "Ciganskim otrokom" in "Sem deklica, mlada, vesela", tudi s spremljavo orkestra. Oboji so užili občutno priznanje za izvedbo. Ženski zbor je zapel Premrlovo "Tri kaplje krvi" (stara ljudsko besedilo) — legenda, ko ptica prestreže tri kaplje Kristusove krvi s križa: eno nese na polje, drugo na travnike, tretjo pa v vinograde; in še Kosijevo "Slovenka sem". Mešani zbor je izvedel Špendovo "Uspavanko" (Milena Soukal) za solo (Nandi Puc), zbor, klavir in orkester; sledila je Ivana Zormana "Oj, večer je že", narodna "Je pa davi slanica pala" in Vodopivčev "Izgubljeni cvet" (Gregorčič). Kot finale je moglo izzvenel znan zbor iz oratorija Mesija "Alleluja".

— Ko takole naštevate, go spod pater, se mi zdi program precej dolg, česar pa nisem opazila in čutila pri izvedbi.

Res je program nekoliko dolg, zlasti, ker so nekatere skladbe daljše. Glasbe je bilo za približno eno uro in pol, kar se navadno šteje za običajno, zlasti če je "gala koncert", kar smo poskusili tokrat pripraviti. Upam, da smo vsaj kolikor toliko uspeli.

— Zdi se mi, da je veliko pripomogel k uspehu orkester. Ali to drži?

Imate prav! Veliko pripomore k uspehu orkester pri skladbah, ki so za tako zasledbo pisane. Taku Handelov "Alleluja" ne zazveni samo s klavirjem, šele z orkestrom in po možnosti še z orglami, šele takrat res zazveni. Tudi narodna pesem poživijo, zlasti, če je orkestracija smiselno prirejena pesmi. Ker sem slovenske stvari ob tem koncertu sam priredil za orkester, sem poskušal dati z instrumenti ton pesmi. Imeli smo pa tudi dobre godbenike — komorni orkester (v manjši zasedbi obsega vse instrumente velikega orkestra) glasbene šole "Roosevelt University" v Chicagu. Med violinisti je bila tudi članica zbora Milena Goršič, iz znane naše družine.

— Zelo smo bili veseli dodatkov po "Alleluji", zlasti s slovensko melikočno.

Ker po Aleluji aplavza ni hotelo biti konca, je bilo treba še nekaj dodati. Za ponavljanje že izvedenih skladb nisem navdušen. Po Handelovem zboru je možna najprej samo slovenska velikonočna. Bila je Riharjeva "Zveličar naš je vstal", ki je z orkestrom posebno lepo izzvenela.

Grehi slovenskega jezikoslovja

Slovenci se radi ponašamo, da smo izredno nadarjeni za učenje tujih jezikov, kar pa nikakor ni res. V tem smo pač enaki vsem drugim. Naša dozdnevna nadarjenost za tuje jezike ni nič drugega kot posledica dejstva, da nismo imeli v moderni dobi lastne države, v kateri bi bil imel slovenski jezik prednost pred vsemi drugimi jeziki in v kateri bi bili tujci prisiljeni, da se učijo slovenščine.

Svoj čas je imela nemščina prednost pred slovenščino tako v šoli kot v uradih, vsaj v mestih, in tako so se Slovenci učili nemščine. Pozneje so se na Primorskem, posebno na Tržaškem, učili italijanščine. V Prekmurju je imela do leta 1918 prednost madžarščina, in po letu 1918 je bila srbsčina smatrana za glavni uradni jezik tudi v Sloveniji, slovenski jezik pa le za narčne enotnega srbsko-hrvaško-slovenskega jezika. To je sililo Slovence, da so se učili tujih jezikov in se začeli s tem počasi bahati pred tujci, kakor da smo Slovenci res posebno nadarjeni za jezike.

V resnici se Slovenci težko učimo tujih jezikov, prav zato, ker slabo znamo svoj lastni jezik. Še danes je komaj najti kakega slovenskega izobraženca, ki bi temeljito ali vsaj dobro obvladal knjižno slovenščino. Nekateri ne znajo niti domačega narečja in ga neprestano in na debelo mešajo s tujimi besedami in celimi stavki, misleč, da je tem bolj samostojno narečje, različno od knjižnega jezika, čim več je v njem tujih besed.

Mnogo Slovencev misli že v tujem jeziku in ko govorijo slovensko, si v mislih prevajajo tuji jezik v slovenščino. Tako slovenščino najdemo pogosto v časnikih in celo v knjigah. Na prvi pogled se ji pozna, da je prevedena slovenščina, bodisi iz italijanščine, ali srbsčine ali pa tudi iz nemščine, čeprav se danes to zadnje dogaja manj. Če npr. danes kak slovenski časnikar zapiše, kot npr. v tekstu, ki nam je ravno pri roki: "In v tem smislu je prireditev brez dvoma še kako uspeša", to je srbizem. "Se kako" se glasi v srbsčini "još kako". Slovensko bi rekli, da je "prireditev lepo ali zelo uspeša".

Tako slovenščino v miselnem slogu srbskega jezika pišejo danes mnogi slovenski časnikarji in celo pisatelji, medtem ko pišejo drugi slovenščino v slogu knjižne italijanščine; stavke sekajo z vejicami po italijanskih slovničnih pravilih in uporabljajo tudi italijanski besedni red. Govorjena slovenščina pa je že v taki meri v Sloveniji pod vplivom srbskega in na Tržaškem ter Goriškem pod vplivom italijanskega jezika, da je sploh težko govoriti o kaki pravi govorni slovenščini. V bistvu gre že za značilno jezično mešanico, ki ravno zaradi tega že vzbuja zanimanje jezikoslovcev, tudi tujih, npr. ameriških, kako namreč na slovenskem ozemlju to stran in onstran meje en je-

la. Dodali smo še narodno "Pozimi pa rožice ne cveto" (v moji priredbi) in Smetanovo "Kaj vesel bi ne peli" iz opere "Prodana nevesta".

Lepo se vam, gospod doktor, zahvalim za ta strokovni razgovor. Ni čudno, da pod takim vodstvom slovita oba članka zbora "Slovenska pesem" in cerkveni zbor, kajti že leta ste kot duhovnik nastavljeni v Chicagu pri Sv. Stefanu (z dvema presledkoma) in sedaj že drugo leto naš župnik. Srečni smo.

Se pogovarjala Ana Gaber

zik prehaja v drugega in se oblikuje tako nekaj nov, čeprav samo začasen jezik.

V tej zvezi je treba opozoriti, da se nerazvit čut Slovencev za učenje in obvladovanje jezikov kaže tudi v tem, da je med Slovenci zelo malo ljudi, ki bi dobro znali kak tuj jezik. Na Slovenskem skoraj ni mogoče dobiti človeka, ki bi bil sposoben brezhibno prevesti kako slovensko besedilo v kak tuj jezik. Zato imamo tudi tako malo prevodov slovenskih literarnih del v tuje jezike. In če so, so slabi. A tudi tuja literarna dela so navadno zelo slabo prevedena v slovenščino, tako slabo, da je njihovo prevedeno besedilo komaj še podobno izvirnemu, kot je to že večkrat dokazal Janez Gradišnik. Vsi, ki uporabljajo slovenske besednjake, tudi vede, kako so nezanesljivi. V slovenskih slovarjih tujih jezikov bomo težko našli pravi slovenski izraz za kako težko tujo besedo, tako da so skoraj neuporabni za kako težjo nalogo pri prevajanju. Vsi so tudi močno zastareli. Vse to je dokaz, da z jezikoslovjem na Slovenskem nekaj ni v redu.

Lingvistika — jezikoslovje — pomeni na Slovenskem isto kot slavistika. Če rečejo o kom, da je jezikoslovec, lingvist, se nam zdi samo po sebi razumljivo, da je slavist. Začudili bi se, če bi nam kdo potem pojasnil, da je germanist, tj. strokovnjak za germanske jezike, ali romanist, strokovnjak za romanske jezike, da o kakih drugih jezikih niti ne govorimo.

Nekdaj ni bilo tako. Vemo, da je bilo na Slovenskem svoj čas veliko ljudi, ki so odlično obvladali latinščino in grščino, pa tudi hebrejščino. Dobro so obvladali italijanščino, saj se je npr. Prešeren pri starem italijanskem klasičnem pesniku Petrarci učil pesniti, pod mentorstvom svojega prijatelja Copa. Drug Prešernov prijatelj, Smole, je govoril angleško in je bil doma v angleški literaturi.

Misijonar škof Baraga je v nemščini napisal nekaj knjig o severnoameriških Indijancih in njihovih jezikih. Misijonar Knoblar se je zanimal za afriške jezike. Kopitar pa je posvetil pozornost albanščini in nekaterim prednjeazijskim jezikom. Že prej je Žiga Popović pomagal ustvariti moderni nemški knjižni jezik kot univerzitetni profesor na Dunaju, ne da bi bil kdaj tajil svoje slovenstvo, celo s ponosom ga je poudarjal.

To se je spremenilo, ko je zajel slovensko izobraženstvo panslavizem. Vse zanimanje jezikoslovcev se je preneslo izključno na slovansko jezikoslovje. Zanimanje za drugo jezik je stopilo čisto v ozadje. Občudovanje za slovansko jezikoslovje, zlasti rusko, češko in poljsko, je bilo tolikšno, da so mnogi slovenski jezikoslovci popolnoma slepo sprejemali vse teze, ki so prišle od tam in ki so navadno emalovaževale slovenščino, če je niso sploh prežrle.

V tem pogledu je zanimivo, da so takimenovani "bržinski spomeniki", torej najstarejši zapisi slovenskega jezika, ki izhajajo iz Freisinga na Bavarskem — tam so jih namreč hranili — sploh najstarejši dokumenti kakega živega slovanskega jezika, a jih slavistika, torej veda o slovanskih jezikih, sploh ne vzame v poštev za proučevanje in primerjave, ker ne spadata v to ižo o nastanku in razvoju slovanskih jezikov, kakor so jo razvili ruski in drugi slovanski jezikoslovci na osnovi takimenovane sta-

rocerkvenoslov a n š č i n e. To dejstvo z začetjem ugotavlja razni zgodovinski slavisti, npr. v Italiji. In to kljub temu, da so bržinski spomeniki starejši kakor najstarejši ohranjeni zapisi starocerkvenoslovanščine.

Presenetljivo je, da slovenski jezikoslovci niso vse do danes protestirali proti temu omalovaževanju bržinskih spomenikov in nekdanje slovenščine v slavistiki. Pač pa so čisto pasivno in zaupljivo pristali na teorije ruskih in drugih vzhodnih slavistov, npr. glede fonetike, to je izgovarjave nekdanje starocerkvenoslovanščine in dozdevno praslovanščine, ki so čisto v nasprotju z bržinskimi spomeniki in izgovarjavo, kot jo ti dokumentirajo.

Spričo take mentalitete slovenskih jezikoslovcev v drugi polovici preteklega in v prvi polovici tega stoletja je razumljivo, da se ni takorekoč nihče zanimal za zahodnoevropske jezike. To je tudi povzročilo pojav takimenovane zamudništva v slovenski kulturi in posebno, kar zadeva prevajanje iz zahodnih literatur in jezikov, angleščine, francoščine, italijanščine, španščine, portugalske, holandske in drugih.

To zamudništvo danes očitajo slovenski kulturi razni sodobni esejisti, kot npr. Taras Kermauner, a ne razišejo, kaj je bilo temu vzrok, namreč obračanje hrbta zahodnim kulturam in jezikom in nekritično občudovanje vsega ruskega, češkega, poljskega ali srbo-hrvaškega. Tako se je zgodilo, da se Slovenci čela desetletja sploh niso zmenili za tisto, kar se je dogajalo v angleški, francoski, nemški in drugih zahodnih literaturah.

Tudi slovenska jezikoslovna veda je, kot rečeno, popolnoma zašla pod vpliv ruske, poljske, češke in drugih slovanskih lingvističnih šol ter je začela še sama podcenjevati slovenščino kot izvirni jezik. Nategovala je knjižno slovenščino na kopito raznih drugih slovanskih knjižnih jezikov in slovnice ter skušala izbrebiti iz slovenščine, posebno seveda iz knjižne slovenščine, ravno tisto, kar je bilo najbolj izvirno v njej, če se namreč ni skladalo z drugimi slovanskimi jeziki.

Tako so slovenski jezikoslovci uvažali neslovenske oblike in pravila v sklanjanje slovenskih besed, v spreganje slovenskih glagolov, v izgovarjavo, v fonetiko, v besedni zaklad. Vsiljevali so Slovence besede in oblike, ki sploh niso bile slovenske.

Posledica je bila ta, da so začeli Slovenci, celo izobraženci, občutiti slovenščino kot težek, skoraj tuj jezik. Menili so, da se ga ni mogoče nikoli dokončno naučiti in da je eden najtežjih jezikov na svetu, ker se eno govori, drugo piše. To mnenje še danes prevladuje pri mnogih Slovincih, zlasti izobražencih, zato naravnost odsvetujejo tujcem, naj se ne učijo slovenščine, češ da je pretežka. Pa tudi njim samim služi to za izgovor, da se matrikak Slovenec, tudi izobraženec, nikoli ne nauči pravilno slovensko pisati in izražati. To nam tudi potrjuje branje slovenskih časnikov in tudi knjig, posebnost pa poslušanje govorov.

J. S.

MISLI

Kdor hoče utopiti svojega psa, trdi, da ima steklo.

—Moliere—

V pesmih, ki se dalj časa ohranjajo, navadno ni opolzkosti, kar je dobro, poleg tega niso prostaške, kar je še boljše.

—Guity—

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK
PRIPOVEDUJE

V poročilu Whitneyu o tej zadevi sem kritiziral stališče urada O.S.S. v Bariju. Oddelek za stike s partizanskimi zastopniki v luki je vodil major Arnoldy, poameričanjen Rus, sposoben častnik, a očitno bolj voljan odobravati partizanske zahteve kot pa zastopati interese in cilje O.S.S. in njenega moštva. To sem takoj po prihodu v Bari slišal med opazkami načelnika tamkajšnje baze Edwarda Greena, ki je priznal, da so Arnoldovi stiki prelevili našo službo v nekako podružnico za partizane, namesto da bi se ohranila strogo tajna in popolnoma nepristranska ustanova.

Doslovno sem sporočil Washingtonu, da našega moštva, katero smo najeli in izvežbali v Združenih državah, nismo več mogli pošiljati kot agente v Jugoslavijo, ker se niso bili ameriški državljani. Z Arnoldom sem dvakrat obiskal partizanskega poveljnika v luki in ga skušal pregovoriti, da bi odjenjal od takih zahtev. V konferenci sta oba zagovarjala stališče, da mora vsak Jugoslovan služiti samo pod jugoslovansko komando.

Navedel sem štiri primere članov O.S.S., katere sem najel v Ameriki in so bili še vedno jugoslovanski državljani. Neki Julio Prester iz Dalmacije, na primer, katerega sem smatral za najspodobnejšega pomorščaka in agenta, je imel družino s tremi otroki v New Yorku. Nujno nam je bil potreben za tajno jadrnanje v Dalmacijo, a v Bariju sem moral svetovati njegovo premostitev k trojki, namenjeni za notranjo Jugoslavijo s padali. Čeprav je moral hitro na vežbo za padalce, je to rad storil, ker je vedel, da mu ne bo treba služiti pod neznano komando in ne bo izgubil dobrega in rednega zaslužka za vzdrževanje svoje družine.

Z navajanjem življenjskih potreb Presterja in drugih Jugoslovanov v naši službi sem se partizanskemu voditelju in Arnoldyju zameril, a to me ni preveč brigalo. Žal mi je pa bilo, da je bil urad v Bariju prisiljen premeščati vežbano osebje zaradi teoretičnih in ideoloških zahtev partizanskih zastopnikov.

Partizansko vodstvo se je dosledno potegovalo za to, da bi imelo oddelke O.S.S. za Jugoslavijo pod svojo kontrolo. Z ozirom na promet med Barijem in Dalmacijo je bilo to v precejšnji meri doseženo, deloma z naklonjenim sodelovanjem Arnoldyja, ki je svojo nalogo za zvezo (liaison) vršil do tolike mere, da so v urad O.S.S. začeli prihajati tujci v partizanski uniformi.

Varnost in tajnost službe je prepovedala dostop celo ameriškemu nepoklicnemu moštvi, a v zgradbi sem takoj po prihodu opazil na hodnikih in v sobah s prepovedanim vhom partizanske vojnice. To sem moral poročati v Washington. Arnoldy, od-

govoren za kršitev pravil, je bil nemudoma odpoklican.

Po svojem smotru ustanova O.S.S. ni smela biti pristanska v nobenem oziru. Njen cilj je bil v dobivanju informacij, pospeševanju sabotaže proti nasprotniku ter pomoči vsaki skupini v borbi proti sovražniku. Ko so se javili prvi četniki, je bila pomoč zanje že odrejena. Ko so večji del borbe prevzemali partizani, se je O.S.S. odzvala z glavno pomočjo njim. Voditelji nobenega gibanja v Jugoslaviji pa niso mogli narekovati pristranosti. O.S.S. v Kairu in nato v Bariju je imela dovolj agentov po deželi, da smo stalno vedeli, kaj se kje godi, in to brez pretiravanja.

Vedel sem samo za en primer, da je agent pretiraval v prid partizanom, in to v Sloveniji. Njegova radijska poročila so dnevno javljala, kako so partizanske skupine v tem ali drugem kraju premagale cele divizije Nemcev. Poročila so imenovala vasi, kjer so se boji vršili. Ker sem točno vedel, da iz poročil G-2 o obstoju vsakega polka in bataljona v Jugoslaviji, je bilo povsem lahko ločevati resnico od bajk.

Poleg tega so prišla poročila o tistem agentu, da je s tovariši hodil iz kraja v kraj s propagandnimi govori. Tako je sicer dobro služil partizanskemu gibanju, a obveščevanje je bilo s stališča O.S.S. bolj škodljivo kot koristno. Smoter špijonaže je pač izvedeti resnico in ne propaganda.

V Bari je v času mojega obiska prišlo iz Kaira moštvo za tri trojke; med njimi so bili štirje agenti vključeni zaradi poznanja jezikov in krajev. Ti so bili najeti in izvežbani v Ameriki. Vsi štirje so bili jugoslovanski državljani. Bili so nujno potrebni v trojkah, katere so vodili častniki, ki niso znali srbohrvatsko.

Kakor hitro so dospeli v Bari, so o njih izvedeli partizani in zahtevali kontrolo nad njimi. Kazalo je, da bodo trojke vsaj začasno onemogočene in da bo treba Jugoslovane odsloviti. V sporazumu z našim vodjem Greenom sem zato izdelal načrt odposlati trojke iz kake druge baze.

Major Toriello, po rodu Italijan, katerega sem poznal še kot profesorja na univerzi Columbia, mi je prišel na pomoč. Iz Barija sva se odpeljala k bazam za italijanske operacije v Brindisi in Taranto. Šef v Brindisi je bil presenečen, ko me je zagledal. V šoli O.S.S. me je z drugimi vred smatral za Belgijca; kaj bi torej jaz imel opraviti z italijanskimi in balkanskimi operacijami?

Pojasnjavati ni bilo treba nič. On je oskrbel vse za takojšnjo preselitev teh trojk v njegovo bazo, ne da bi mu bilo treba razložiti, kdo so in kam so namenjeni. Videl sem, da sta bili obe italijanski bazi nadvse zavarovani in da bi

se tam ne bilo treba bati nobene izdaje. Trojke so bile po mojem povratku v Washington že na ozemlju, in sicer v Ravni Gori, Pristini in Homolju.

Pregleden referat, poslan šefu službe Whitneyu v Washington, sem pripravil v Bariju. Primerjal sem poslovanje v Kairu s tistim, kar sem našel tu. Italijanska baza za Balkan je bila pripravnejša v materialnih ozirih, a brez nujnih varnostnih odredb. Italijani, zaposleni v uradnih in stanovanjskih poslopih O.S.S., so imeli povsod preveč dostopa. Te je sodelujoča italijanska tajna služba sicer preiskala in potrdila kot zanesljive, a jugoslovanske uslužbenice po uradih O.S.S. so najemali brez preiskav.

Sprejeti so bili enostavno na priporočilo partizanskega štaba v luki. Našel sem na primer, da je bila privatna tajnica za jugoslovanski oddelek dekle, katero je isti štab priporočil, ter je celo v službi nosila partizansko uniformo. Bilo je torej dosti podlage za govorice, da so se od nje vsak večer zvedele tajnosti, kaj se je podnevi vršilo v uradu O.S.S.

Dalmatinka mi je pravila, da je pobegnila iz Splita. Ponovno me je svarila, da bi moral tisto tajnico odsloviti. Priporočevala mi je o drugih, zlasti o nekem Makiedo, partizanskem komisarju v mestu Monopoli, ki je med mojim obiskom dvakrat posetil naš urad. Makiedo, je pravila, je bil sprva načelnik ustašev za južno Dalmacijo, zatem vodja fašistov, ko so Italijani zasedli vzhodni Jadran; končno pa postal komunist in partizanski komisar.

Take in slične govorice so mi prihajale na uho vse dni med obiskom v Bariju in to v poslopih O.S.S. Četudi so bile govorice nepotrjene, sem smatral za potrebno vključiti jih v referat za Washington. V tajni službi se take politične zadeve ne smejo uganjati niti v govoricah. Poročilo ni bilo brez posledic. Glavni stan v Washingtonu je uvedel preiskavo in premeštil osebe. Stiki s partizanskimi zastopniki niso prenehali, mogoče so postali še ožji, toda z varnostnimi odredbami, tako da je O.S.S. tudi zanje postala tajna organizacija.

(Dalje prihodnjič)

KOLEDAR
društvenih prireditev

JUNIJ

5. — Dr. Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ obhaja 60-letnico obstoja. Počašče ni bodo 50-letni člani.

6. — Otvoritev Slovenske pristave s piknikom. Gostovala bo USS godba na pihala.

20. — Tabor DSPB Cleveland pod spominsko proslavo pri spominski kapelici Orlovega vrha Slovenske pristave, za pobite Slovenske domobrance, četnike in civilno prebivalstvo.

20. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi svoj prvi piknik v parku.

26. in 27. — St. Clair Rifle in Hunting klub priredi ob sodelovanju slovenskih društev iz Toronta prijateljsko tekmovalje v streljanju na

glinaste golobe na Lovski farmi.

27. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Belokranjski orkester iz Girarda, Ohio.

JULIJ

3. in 4. — V Lemontu, Ill. bo praznovanje spomina 120-letnice smrti slovenskega svetniškega kandidata, škofa Antona Martina Slomškega. Praznovanja se bo udeležil tudi mariborski škof Franc Kramberger. Istočasno bo vseameriško slovensko romanje v Lemont.

3. in 4. — Slovenski folkorni inštitut v Ameriki prireja na Slovenski pristavi svoj Drugi festival slovenske folklorne v Ameriki. Nastopajo oba dni

Bridka usoda skladatelja pesmi
"Marija skoz" življenje"

Ena izmed najbolj priljubljenih Marijinih pesmi je gotovo "Marija skoz" življenje voditi srečno znaš...". Postala je resnična ljudska zborovska pesem, s katero se redno zaključujejo slovesni množični cerkveni nastopi. Ko pojemo to Marijino pesem, redko kdo pomisli na skladatelja Ignacija Hladnika v Novem mestu, o katerem je skladatelj Matija Tomc ob svoji 80-letnici napisal v cerkveni glasbenik 1979 tale spomin:

"V letu 1912-1913 — torej pred 70 leti — sem po končani osnovni šoli prišel v prvi razred gimnazije. Prej je učil na gimnaziji Ignacij Hladnik, ki je bil takrat vodja vsega glasbenega življenja v Novem mestu. Bil je v najlepših moških letih in nekako na vrhu svojega glasbenega ustvarjanja. V šolo je prišel vedno z violino pod pazduho. Še danes me preseneča, da je učil vse glasove, tudi tenorje in base, z violino."

V zvezi s Hladnikom bi omenil še tole:

"Ko sem že bil profesor na škofijski klasični gimnaziji v St. Vidu, me je pot nekoč zanesla v Novo mesto. Na glav-

nem trgu se mi približa berač in me poprosi za "dinarček". Bil je zelo revno oblečen, na pol raztrgan in hudo postaran. Ko sem ga nekoliko natančneje pogledal, sem v njem spoznal Hladnika. Toda to ni bil tisti Hladnik izpred 20 let, ko je bil res eleganten, z umetniško frizuro, da so lasje v valovitih kodrih padali preko ramen. Bil je neke vrste občinski revež, slabo telesno oblečen — in rekel bi — tudi duševno zapuščen. V srce se mi je zasmilil. Ne dolgo za tem je umrl. Pokopali so ga na pokopališču na robu mesta. Na grobu so mu zapeli njegovo najbolj poljubno pesem "Marija skoz" življenje". Mislim, da so ga pozneje prenesli na novo pokopališče v Ločni."

Ta spomin Matije Tomca na skladatelja najbolj znane in priljubljene slovenske Marijine pesmi Ignacija Hladnika, ki je bil objavljen v reviji Cerkevni glasbenik, ponatiskujemo za naše bralce, da se ob petju pesmi "Marija skoz" življenje" spomnimo tudi nesrečne življenjske usode skladatelja, ki jo je tako lepo uglasbil.

slovenska folklorna društva pevcev, plesalcev in muzikantov.

11. — Misijonska Znamkarska Akcija ima svoj piknik na Slovenski pristavi.

16., 17. in 18. — Fara sv. Vida priredi vsakoletni poletni festival na šolskem dvorišču na vogalu St. Clair Ave. in Norwood Rd.

18. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi piknik na lovski farmi.

21. — Klub slov. upokojencev priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd.

24. — Nevburška društva ADZ prirede vsakoletni "Nevburški dan" na ADZ Slovenski vrt letovišču v Leroyju. Ob 5. pop. polka sv. maša.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v parku.

AVGUST

1. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

8. — Slovenski športni klub priredi svoje tretje vsakoletno SuperTeams tekmovalje in piknik na Slovenski pristavi.

15. — Fara Marije Vnebozete na Holmes Ave. priredi žegnanjski festival ob Velikem Smarnu. Pete litanijske ob dveh popoldnevih, od 3. do 9. zvečer pa festival v družabni dvorani Baraga.

22. — Slovenska šola pri Mariji Vnebozveti priredi piknik na Slovenski pristavi.

22. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi svoj drugi piknik v parku.

SEPTEMBER

19. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

26. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

2. — "Fantje na vasi" iz Clevelanda prirede koncert ob 5. obletnici svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatve v parku.

9. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

10. — ADZ priredi vsakoletno "Pečenje školjk" na svojem Slovenski vrt letovišču v Leroyju.

16. — Tabor DSPB Cleveland priredi jesenski "Družabni večer" v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu. Igrajo Veseli Slovenci.

16. — Klub slov. upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi vsakoletni banket s plesom v Slovenskem domu na E. 80 St. Serviranje večerje od 6. do 9. zvečer, za ples igra od 8. do 12. orkester Ed Buehner.

17. — Občni zbor Slovenske pristave.

23. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer prireditev na Cleveland State univerzi.

31. — Pevski zbor Zarja priredi jesenski koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

31. — Slomškov krožek postreže s kosilom v šolski dvorani pri Sv. Vidu od 11.30 dopoldne do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

6. — Stajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

13. — Belokranjski klub prireja svoje tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Igra John Hutar orkester.

21. — Fara Marije Vnebozete na Holmes Ave. priredi "Zahvalni festival", ki bo od 3. do 9. zvečer v družabni dvorani Baraga.

DECEMBER

5. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. popoldne.

19. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi Božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1983

FEBRUAR

12. — Dramatsko društvo Lilija priredi svojo vsakoletno maskarado v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave.

27. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani, od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

12. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi pomladanski koncert z večerjo v Slovenskem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

26. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

MAJ

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

AVGUST

14. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED PRESCRIPTIONS.

MALI OGLASI

FOR SALE — BY OWNER

2031 Sagamore Dr., Euclid—
Open Sat. and Sun. 2-5 p.m.
Must sell; all offers considered. Immediate occupancy. 7 room ranch. Asking \$79,900.
481-8643 or 356-2411

(42-43)

FOR RENT

Available in June

1 bedroom unfurnished suite.
E. 60 St., north of Superior.
Call Dave weekdays—5:30 to 7:30 p.m. 442-4386 or 338-3860

(42-47)

T.K. General Contractors
We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing, and driveway jobs.
TONY KRISTAVNIK Owner
831-6430

(42-43)

V najem

3 sobe s kopalnico. Nič otrokov ali živali. Posameznik ali poročen par.
881-0955

(42-43)

FOR SALE — BY OWNER

Euclid Colonial. 3 bedr., large eat-in kitchen, formal din. rm., full basem., 2 car gar., move-in condition, special financing.
731-2875 after 5 p.m.

(41-44)

CARPENTRY

Old Home Remodeling and additions. Garages. Estimates.
Call 944-9780

(40-51)

For Sale

Income property. 3 houses on 1 lot, 4-3-3 rooms in each. To settle estate. On Lucknow Ave. \$39,500. Call 943-5020 or 481-2419.

(40-48)

REMODELING

Additions, dry wall, roofs and patios. Free estimates.
Andrew Kozjek
481-0584

(38-45)

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2085
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

JOHN V. DONNELLY
for JUDGECOURT OF COMMON PLEAS
CUYAHOGA COUNTY

EXPERIENCED — QUALIFIED — ENDORSED

Donnelly for Judge Committee, Patrick L. Gerity, Chmn.,
33 Public Square, Cleveland, OH 44113

Volute in podpirajte

Endorsed by Cosmopolitan League

KEN ROCCO
JUDGE County Juvenile Court

Elect Ken Rocco Judge Committee, Craig Gorris, Chmn.

Volute in podpirajte

CHARLES
LAZZARO
DEMOCRAT FOR JUDGE

Cuyahoga County — Court of Common Pleas
Paid for by: Charles W. Lazzaro for Judge Committee
D. E. King, Sec'y., 7008 Daley Ave., Cleveland, Ohio 44141